

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2023-04-20
Stockholm

Mål nr
M 2066-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-02-04 i mål nr M 4122-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB

Ombud: Advokaten R.L.

Motpart

S.H.

SAKEN

Anslutningsavgift enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster för fastigheten A i Malung-Sälens kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen S.H. att till Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB betala 59 265 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 17 februari 2021 till dess betalning sker.
2. Med ändring av punkten 2 i mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen S.H. att ersätta Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB:s rättegångskostnad vid mark- och miljödomstolen med 2 800 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 4 februari 2022 till dess betalning sker. _____

Dok.Id 1921083

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB (VAMAS) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förplikta S.H. att till VAMAS betala hela det belopp om 59 265 kr som bolaget yrkade i mark- och miljödomstolen jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 17 februari 2021 till dess betalning sker. VAMAS har även yrkat bifall till sitt i mark- och miljödomstolen framställda yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

S.H. har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har stått fast vid vad de anförde i mark- och miljödomstolen och gjort bland annat följande tillägg och förtydliganden.

VAMAS

Vid inlösen av en gemensamhetsanläggning sker en ekonomisk kompensation till fastighetsägaren genom inlösenbeloppet som samfällighetsföreningen har att fördela till sina medlemmar. Om fastighetsägaren inte behöver betala full anläggningsavgift skulle va-kollektivet få betala för övertagandet av anläggningen två gånger. Detta dels genom inlösenbeloppet, dels genom att delägarna inte behöver betala full taxa.

Inlösenärenden avser aldrig anläggningar i toppskick. Det finns alltid behov av uppgraderingar och nybyggnad för att anläggningen ska kunna införlivas i den allmänna va-anläggningen och få den standard som krävs. Sådana nödvändiga anläggningskostnader borde ha framstått som självklara för mark- och miljödomstolen utan närmare förklaring av VAMAS. I detta fall har nybyggnad av vattenanläggning skett som inkluderar vattentäkt, vattenverk, huvudvattenledningar och vattenpumpstationer för att bland annat kunna leverera vatten till den anläggning som förvaltades av samfällighetsföreningen.

Verksamhetsområdet omfattar 7 629 fastigheter. Genom beslutet den 26 oktober 2020 utvidgades området med 61 fastigheter varav 33 tidigare försörjts genom samma anläggning som motpartens fastighet. Exklusive moms har bolaget för de nya exploateringarna haft kostnader om 548 844 kr. Sammankopplingen av gemensamhetsanläggningens ledningsnät med bolagets ledningsnät kostade 379 197 kr. Bolaget behövde också bygga en tryckstegring av vattnet till området till en kostnad om 323 698 kr. Inlösenbeloppet till samfällighetsföreningen blev, efter en gemensam värdering med föreningen, 270 732 kr.

S.H.

Övertagandet av va-anläggningen har inte föranlett några direkta kostnader för VAMAS förutom inlösenbeloppet. Skicket på anläggningen motsvarar inte inlösenbeloppet. Det var 32 fastigheter som ingick i samfällighetsföreningen. Om dessa debiteras samma summa som han gjort landar VAMAS intäkter på 1 896 480 kr. Såvitt han känner till har ingen av de fastigheter som ingick i gemensamhetsanläggningen fått sina servisventiler utbytta eller på annat sätt sina ledningar förstärkta. I närtid innan övertagandet hade flera fastigheter fått ledningar framdragna och serviser installerade.

VAMAS erhöll genom övertagandet en betydande va-anläggning som under flera år hade byggts ut och anslutit merparten av fastigheterna inom området Granngårdarna, K-vägen, V-vägen, F-vägen, M-vägen och H-vägen. Besparingen att inte behöva anlägga nya ledningar och va-anslutningar till berörda fastighetsägare bör vida överskrida inlösenbeloppet. Utbyggnaden av pumpstationer/ledningarna m.m. kommer hela fjället till gagn. De kostnader som bolaget hänvisar till beror på den kraftiga exploateringen av nya bostäder i området Säljfjällstorget/Granngårdarna. Under de senaste 36 månaderna har det, enligt detaljplanerna, tillkommit minst 94 nya hushåll. En rimligt antagen avgift om 90 000 kr per hushåll ger 8 460 000 kr i intäkter för VAMAS.

Om VAMAS vill påstå att debiteringen för hans fastighet är skälig och rättvis, vilket är huvudfrågan i målet, får bolaget lägga ned mer tid på att motbevisa kostnad/intäkt

specifikt för området Sälkfällstorget/Granngårdarna. Det är viktigt att redovisningen görs specifikt för detta område. Då det exploateras för fullt på hela Sälenfjället ska kostnader för utbyggnad av pumpstationer, ledningar m.m. som kommer hela fjället till gagn redovisas i kostnad i relation till aktuellt områdes nytta.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bakgrund och rättsliga utgångspunkter

S.H.s fastighet hade tidigare, sedan december 2013, sin försörjning av färskvatten genom en gemensamhetsanläggning som förvaltades av samfällighets-föreningen Sälenvatten. Kostnaden för färskvattenanslutningen för hans fastighets del uppgick till 79 040 kr. Efter beslut om verksamhetsområde för dricksvatten har VAMAS per den 1 december 2020 tagit över ägandet av gemensamhetsanläggningen, som sedan införlivats i den allmänna va-anläggningen. I samband med övertagandet betalade VAMAS en ersättning för inlösen om 270 732 kr till samfällighetsföreningen i enlighet med 39 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Frågan i målet är om S.H. ska betala den anläggningsavgift om 59 265 kr som VAMAS debiterat honom. I det sammanhanget är bestämmelsen i 31 § LAV av särskilt intresse. Enligt bestämmelsens första stycke ska kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist. Av andra stycket följer vidare att om vattentjänsterna, för en viss eller vissa fastigheter, på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet ska avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.

Bestämmelsen i 31 § första stycket LAV ger uttryck för att va-avgiften i princip ska bestämmas med hänsyn till den huvudsakliga nytta som varje fastighet har av va-anläggningen och med bortseende från huvudmannens individuella kostnader för fastigheten i fråga (se prop. 2005/06:78 s. 88).

Högsta domstolen har emellertid – i praxis som avsett tillämpning av den äldre motsvarigheten till 31 § LAV, nämligen 26 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar – uttalat att det i kravet på skälig och rättvis fördelning ligger att huvudmannen ska beakta när det föreligger vissa särförhållanden. Detta har preciserats som särförhållanden i fråga om viss fastighets eller visst bebyggelseområdes beskaffenhet och läge eller förhållanden i övrigt, som är ägnade att avsevärt fördyra eller förbilliga va-försörjningen till fastigheten eller området. Kostnadsjämförelsen ska göras mellan förhållandena vid den allmänna va-anläggningen som helhet och förhållandena för fastigheten respektive bebyggelseområdet. (Se rättsfallen NJA 1981 s. 640 I och II samt NJA 1993 s. 700 I och II.)

Genom senare lagändringar har utrymmet för att differentiera anläggningsavgiften vidgats. Detta på så vis att särskild avgift får bestämmas om särförhållanden medför att kostnaden för en fastighets eller grupp av fastigheters va-försörjning i beaktansvärd mån avviker från vad som i övrigt gäller för verksamhetsområdet (se prop. 1995/96:188 s. 13). Med särförhållanden avses i första hand områdets topografiska eller geologiska karaktär. Det är däremot mer tveksamt om ett stort avstånd från den allmänna va-anläggningen skulle kunna motivera en sär taxa (se a. prop. s. 13 f. och s. 16). Lagrådet påpekade i lagstiftningsärendet att det inte endast är en möjlighet utan också en skyldighet för huvudmannen att i sådana fall som omfattas av regeln ta hänsyn till kostnadsskillnaderna vid fastställande av taxa för anläggningsavgifter. Regeln är emellertid, enligt vad Lagrådet tillade, allmänt hållen och måste i vissa lägen anses ge utrymme för olika bedömningar i frågan om huruvida särförhållanden ska ge upphov till särskild anläggningstaxa eller ej, utan att någondera bedömningen kan anses lagstridig (se a. prop. s. 44).

I samband med att LAV infördes ändrades motsvarande äldre bestämmelse till 31 § LAV (26 § i 1970 års va-lag) på så sätt att sär taxeregleringen gjordes tillämplig även för bruksavgifter. Därutöver gjordes vissa redaktionella ändringar. (Se prop. 2005/06:78 s. 145.)

Bevisbördan för att förhållandena är sådana att det är motiverat med ett högre avgiftsuttag än normaltaxan har i praxis lagts på va-anläggningens huvudman (se rättsfallen NJA 1993 s. 700 I och II samt MÖD 2017:44).

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Det har inte framkommit att VAMAS avgiftsuttag strider mot självkostnadsprincipen med ramen nödvändiga kostnader (30 § LAV). I likhet med mark- och miljödomstolen bedömer Mark- och miljööverdomstolen vidare att den anläggningsavgift som VAMAS har debiterat varit i överensstämmelse med gällande va-taxa (Vatten- och avloppstaxa 2020 för Malung och Sälens kommuner) samt att grundprinciperna för beräkningen av taxan vilar på objektiv grund (34 § LAV). Frågan blir då, som mark- och miljödomstolen angett, om avgiften är förenlig med bestämmelsen i 31 § LAV.

I såväl lagförarbeten som den juridiska litteraturen har det uttalats att när en gemensamhetsanläggning lösts in ska fastighetsägaren som regel betala full avgift för anslutningen till va-området (se SOU 2004:64 s. 280 och Qviström, Vattentjänstlagen, 2 uppl. s. 83 ff.; jfr MÖD 2000 DM 36).

Enligt Mark- och miljööverdomstolen ligger uttalandena väl i linje med den systematik som bestämmelsen om inlösen i 39 § LAV kan ses som en del av. Av bestämmelsen framgår att ägaren av en enskild anläggning inom en allmän va-anläggnings verksamhetsområde är skyldig att, om huvudmannen begär det, mot skäligen ersättning låta den enskilda anläggningen ingå i den allmänna va-anläggningen. Ersättningen, som ska tillgodoräknas berörd eller berörda fastighetsägare, bestäms normalt till anläggningens bruksvärde efter avdrag för ålder och skick och kan bli föremål för prövning i domstol. Som utgångspunkt ska fastighetsägaren eller fastighetsägarna sedan betala full anläggningsavgift. (Se till vad som nu har anförts a. SOU a. s.; jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 mars 2023 i mål nr M 620-22.) Som VAMAS anført finns det därtill anledning att utgå ifrån att det regelmässigt finns ett behov för huvudmannen att vidta åtgärder för att en befintlig anläggning som ska införlivas i den allmänna va-anläggningen ska få erforderlig standard.

Med dessa utgångspunkter bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det bör ankomma på S.H. att visa att det har förelegat sådana särförhållanden som inneburit att VAMAS, enligt 31 § LAV, haft en skyldighet att debitera hans fastighet ett lägre belopp än vad som följer av den gällande va-taxan (jfr även rättsfallen NJA 1981 s. 640 I och II). Utredningen ger inte tillräckligt stöd för att sådana särförhållanden förelegat i detta fall. Detta betyder att den debiterade avgiften får anses vara förenlig med 31 § LAV.

På grund av det anförda ska mark- och miljödomstolens dom ändras och VAMAS talan i målet bifallas.

Med denna utgång ska S.H. även förpliktas att ersätta VAMAS rättegångskostnad i form av ansökningsavgiften i mark- och miljödomstolen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2023-05-19

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Mikael Hagelroth, Rikard Backelin, referent, samt tf. hovrättsassessorn Henriette Fornas Minerskjöld.

Föredragande har varit Anna Nordenskjöld.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-02-04
meddelad i
Nacka

PARTER

Kärande

Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB

Ombud: Advokaten R.L.

Svarande

S.H.

SAKEN

Fordran på va-avgift för fastigheten A i Malung-Sälens kommun

---

DOMSLUT

1. S.H. ska till Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB betala 21 810 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 17 februari 2021 till dess betalning sker.
  2. Vardera parten ska stå sin rättegångskostnad.
-

BAKGRUND

Fastigheten A i Malung-Sälens kommun har tidigare haft sin vattenförsörjning genom samfällighetsföreningen Sälenvatten. Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB (VAMAS) har den 1 december 2020 övertagit ägandet och ansvarigheten för samfällighetsföreningens vattenanläggning, som införlivats i den allmänna va-anläggningen. Kommunfullmäktige i Malung-Sälens kommun beslutade om verksamhetsområde för dricksvatten den 26 oktober 2020, innefattande aktuell fastighet.

YRKANDEN M.M.

VAMAS har ansökt om stämning mot S.H., såsom fastighetsägare till A, och yrkat att han ska förpliktas att till bolaget betala 59 265 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 17 februari 2021 till dess betalning sker. VAMAS har vidare yrkat att S.H. ska förpliktas ersätta bolagets rättegångskostnader med 2 800 kr motsvarande ansökningsavgiften till mark- och miljödomstolen.

S.H. har bestritt VAMAS talan i dess helhet och inte kunnat vitsorda något belopp såsom i och för sig skäligt.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Parterna har till stöd för sin respektive talan anfört i huvudsak följande.

VAMAS

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) blir en fastighetsägare avgiftsskyldig när fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen, har behov av va och va-behovet inte kan lösas på bättre sätt, förutsatt att fastigheten fått en förbindelsepunkt ordnad och dess läge meddelad till fastighetsägaren. Själva behovsprövningen grundar sig på en objektiv bedömning, inte fastighetsägarens egen uppfattning. I regel anses en fastighet alltid ha behov av en va-tjänst i någon form.

LAV reglerar inte något om fastighetsägares anslutningsskyldighet, utan endast om avgiftsskyldighet. Avgiftsskyldigheten för anläggningsavgift och fast del i brukningsavgiften inträder oavsett om fastigheten faktiskt ansluts till den allmänna va-tjänsten. En obebyggd fastighet kan endast bli avgiftsskyldig om fastigheten är belägen inom detaljplan i verksamhetsområdet.

S.H. äger fastigheten A för vilken föreligger skyldighet att betala va-avgift enligt kommunens va-taxa. Han har bestritt och underlåtit att betala fakturan på anläggningsavgift för dricksvatten (fakturanr 9246020409) med hänvisning till att han sedan tidigare, den 15 december 2013, betalat 79 040 kr till samfällighetsföreningen Sälenvatten för fastighetens befintliga dricksvattenanslutning. VAMAS menar dock att denna tidigare inbetalning saknar betydelse för VAMAS nu aktuella fordringsrätt enligt kommunens va-taxa. VAMAS har betalat ett överenskommet inlösenbelopp till samfällighetsföreningen vid övertagandet av föreningens vattenanläggning. Debitering har sedan gjorts med stöd av tillämplig va-taxa i Malung-Sälens kommun (se va-taxans punkt 8.1 och 5.1). Avgiftsuttaget följer principen om skälighet och rättvisa enligt 31 § LAV och strider inte mot självkostnadsprincipen med ramen nödvändiga kostnader i 30 § LAV. Fastighetsägarens avgiftsskyldighet regleras i 24-25 §§ LAV. Tidpunkt för meddelande om förbindelsepunktens läge för vatten till fastighetsägaren bedömer VAMAS vara när bolaget övertog samfällighetsföreningens va-anläggning och införlivade den i den allmänna va-anläggningen.

Av förarbetena till LAV framgår att i bedömningen om inlösenbelopp av en va-anläggning tillhörande gemensamhetsanläggning som ska införlivas i den allmänna va-anläggningen tillgodoräknas ersättningen normalt på anslutna fastighetsägare, eftersom fastighetsägarna i regel ska betala anläggningsavgift enligt gällande va-taxa sedan va-anläggningen införlivats till det allmänna (se va-lagsutredningens betänkande SOU 2004:64 s. 280). VAMAS anser sig således ha stöd i förarbetena till LAV för att fakturera anläggningsavgift enligt va-taxa.

I detta fall har fastighetsägaren betalat en anslutningsavgift till samfällighetsföreningen Sälenvatten och inte till den allmänna va-anläggningen i Malung-Sälens kommun och VAMAS har betalat ett inlösenbelopp enligt avtal till samfällighetsföreningen för övertagandet av föreningens vattenanläggning. Det har därefter varit samfällighetsföreningens ansvar att fördela inlösenbeloppet till sina medlemmar, i de fall dessa har haft något till godo.

Om fastighetsägaren inte skulle vara skyldig att betala fakturerad anläggningsavgift till den allmänna va-anläggningen skulle detta medföra att den allmänna va-anläggningens kollektiv skulle betala den övertagna vattenanläggningen två gånger; både genom inlösenbeloppet och genom att anslutna föreningsmedlemmar skulle slippa betala anläggningsavgift enligt kommunens va-taxa. Ett sådant förfarande får anses strida både mot självkostnadsprincipen med ramen nödvändiga kostnader i 30 § LAV samt ett avgiftsuttag enligt skälighet och rättvisa i 31 § LAV.

VAMAS har, efter ekonomisk värdering av en av avtalsparterna gemensamt anlita konsult, betalat ett inlösenbelopp om 270 732 kr till samfällighetsföreningen Sälenvatten. Ett eventuellt tillgodoräknande till fastighetsägarna av betalt inlösenbelopp ska göras av samfällighetsföreningen. Den inbetalning av anslutningsavgift som fastighetsägaren tidigare gjort till samfällighetsföreningen har inte kommit den allmänna va-anläggningen i kommunen till godo. VAMAS har därför rätt att nu fakturera anläggningsavgift enligt kommunens va-taxa.

S.H.

Han anslöt fastigheten A till aktuell anläggning, som då förvaltades av samfällighetsföreningen Sälenfjällen, den 15 december 2013 för leverans av färskvatten. Avlopp var sedan tidigare anslutet till VAMAS. Kostnaden för färskvattenanslutningen var 79 040 kr. I avgiften ingick nedläggning av nya ledningar vid vägen på föreningens mark samt uppsättande av ny servis. Utöver dessa 79 040 kr har han som fastighetsägare bekostat ledningarna på egen tomtmark.

En fullt fungerande förbindelsepunkt fanns således på fastigheten A när VAMAS övertog anläggningen. Inget ytterligare arbete har utförts på fastighetens förbindelsepunkt (servis) som VAMAS uppenbarligen ansett vara fullt fungerande. Enligt LAV ska en fastighet inom verksamhetsområdet som har behov av va få en förbindelsepunkt ordnad och dess läge anvisad. Vid VAMAS övertagande av anläggningen fanns redan en anslutningspunkt ordnad och inkopplad, utan någon som helst kostnad för VAMAS.

VAMAS har gjort gällande att tidigare gjord betalning till samfällighetsförening Sälenvatten saknar betydelse. Inget kan vara mer felaktigt. I och med sitt övertagande av anläggningen har VAMAS ensamt iklätt sig ansvaret för de historiska transaktioner som skett mellan samfällighetsföreningen och dess medlemmar. VAMAS kan inte avsäga sig vare sig det moraliska eller det juridiska ansvaret. Att VAMAS har betalat ett inlösenbelopp till samfällighetsföreningen saknar helt betydelse.

Att avgiftsuttagen skulle följa principen om skälighet och rättvisa enligt 31 § LAV faller på eget grepp. VAMAS har i det aktuella fallet inte haft någon som helst kostnad för framdragning och inkoppling av dricksvatten till fastigheten. Detta kan jämföras med exemplet när en obebodd fastighet som är i behov av inkoppling av va får en ledning framdragen på allmän/samfälld mark och en servisventil installerad i tomtgräns. I det fallet är va-taxan både rimlig och nödvändig för att täcka VAMAS kostnader för framdragning och inkoppling, och den fastställda va-taxan har också kommunicerats mellan fastighetsägaren och VAMAS. I inga situationer/transaktioner som uppkommer mellan två parter betalar man för samma tjänst/produkt två gånger. Med vilken rätt ska VAMAS kringgå denna rimliga och rättvisa princip.

Det som sägs i nämnda förarbeten är att det normalt ska tillgodoräknas den anslutna fastighetsägaren i gemensamhetsanläggningen när den införlivas i den allmänna va-anläggningen. I det aktuella fallet har han som fastighetsägare erlagt en summa om 79 040 kr så sent som 2013 till gemensamhetsanläggningen för utbyggnad av ledningar och uppsättning av servisventil fram till hans fastighet. Denna summa bör

rimligtvis vara ett riktmärke på det som ska tillgodoräknas, och således ska VAMAS överhuvudtaget inte ta ut någon avgift. Det inlösenbelopp som VAMAS erlagt för övertagandet av gemensamhetsanläggningen var på så låg nivå att samfällighetsföreningen Sälenvatten inte haft en chans att fördela ut några pengar till sina medlemmar. I vart fall har han inte fått något till godo. Enbart hans ersättning skulle utgöra 29,19 % av inlösenbeloppet, varför det skulle vara ogörligt för samfällighetsföreningen att betala ersättning om samtliga anslutna i föreningens anläggning skulle behandlas lika.

I det aktuella fallet skulle det vara han som får betala två gånger vilket är orättvist, särskilt som han är den enskilt svagare parten i förhållande till VAMAS. Det kan inte vara rimligt att VAMAS debiterar ut full avgift utan att påvisa någon som helst kostnad utförd på eller fram till hans fastighet. Skälighet, rimlighet och rättvisa borde väga tyngre i detta fall än en antagen va-taxa för Malung-Sälens kommun.

Han har inga invändningar vad gäller den löpande kostnaden för vattenförbrukning.

BEVISNING

VAMAS har som skriftlig bevisning åberopat faktura med nr 9246020409 och va-taxa för år 2020 för Malung-Sälens kommun.

S.H. har som skriftlig bevisning åberopat faktura från samfällighetsföreningen Sälenvatten daterad den 13 november 2013 avseende inträde i föreningen (grundavgift jämte debitering för ytterligare en lägenhet).

Ingen av parterna har åberopat någon muntlig bevisning.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 42 kap. 18 § första stycket 5 rättegångsbalken avgjort målet utan att hålla huvudförhandling. Parterna har fått tillfälle att slutföra sin respektive talan. Domstolen har med stöd av 2 kap. 4 § andra stycket

lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar avgjort målet med sammansättningen två lagfarna domare.

Föreligger det en skyldighet för S.H. att betala anslutningsavgift? Det är i målet ostridigt att S.H.s fastighet numera tillhör verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen och att han är i behov av va.

VAMAS har i detta fall begärt ersättning enligt gällande va-taxa för anslutning av två bostadsenheter till den kommunala va-anläggningen med 59 265 kr (inklusive mervärdesskatt), varav 8 658 kr för servisavgift, 15 194 kr för upprättande av förbindelsepunkt, 13 604 kr i avgift per kvadratmeter tomtyta och 21 810 kr för anslutningsavgift för två bostadsenheter.

Av LAV följer att huvudmannen för en allmän va-anläggning får ta ut avgifter av ägarna till fastigheter inom verksamhetsområdet för att täcka kostnaderna för va-verksamheten.

Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att debitering har skett utifrån vid tidpunkten gällande va-taxa och att grundprinciperna för beräkning av taxan vilar på objektiv grund (jfr 34 § LAV). Fråga är då om gjord debitering är skälig och rättvis.

Enligt 30 § LAV får avgifterna inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Vidare ska avgifterna enligt 31 § LAV bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist. Hänsyn ska tas till fastighetsägarnas nytta av anläggningen. En fördelning efter skälig och rättvis grund innefattar såväl en möjlighet som en skyldighet för huvudmannen att beakta sådana särförhållanden som relativt sett innebär att va-försörjningen till en fastighet blir avsevärt dyrare eller billigare vid avgiftssättningen (se NJA 1981 s. 640 I).

Även vid ett övertagande av en befintlig anläggning som i aktuellt fall får va-huvudmannen anses ha rätt att ta ut anläggningsavgift om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna (jfr SOU 2004:64 s. 280).

S.H. har gjort gällande att VAMAS i aktuellt fall tagit över befintliga servisledningar och redan anordnad förbindelsepunkt och att VAMAS således inte haft några anläggningskostnader. Detta påstående har inte bestritts av VAMAS. S.H. har vidare gjort gällande att nu debiterad avgift inte är rimlig med beaktande av inlösenbeloppet för va-anläggningen och att han redan har erlagt en anslutningsavgift om 79 040 kr vid anläggningens inrättande. VAMAS har inte vederlagt påståendet att debiterad avgift inte står i proportion till de kostnader som bolaget haft för inlösen av anläggningen.

Domstolen finner mot bakgrund härav att det inte kan anses vara skäligt att ta ut full anläggningsavgift av S.H.. Vad som enligt domstolen får anses vara skälig debitering för anslutningen av aktuell fastighet till den kommunala va-anläggningen är en avgift motsvarande anslutning av två bostadsenheter, dvs. (2 x 10 905=) 21 810 kr. På beloppet ska ränta enligt 6 § räntelagen utgå (se 35 § andra stycket LAV).

Rättegångskostnader

I mål om avgiftsskyldighet enligt LAV är huvudregeln att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader (se 56 b § LAV). Bestämmelserna i 18 kap. rättegångsbalken ska dock tillämpas i fråga om kostnad för ansökningsavgift. Eftersom käromålet endast bifalles till viss del ska VAMAS stå denna kostnad (jfr 18 kap. 4 § rättegångsbalken).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 25 februari 2022. Prövningstillstånd krävs.

Elisabet Wass Löfstedt

Oskar Lindbom

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tingsfiskalen Oskar Lindbom.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillsämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se